УДК 336.7

Цифрові платформи як інструмент підвищення конкурентоспроможності банків

Рагуліна Анастасія,
здобувачка вищої освіти спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *У доповіді розглянуто сутність цифрових платформ, їх ключові функціональні складові, напрями впливу на якість обслуговування та ефективність діяльності банків, а також основні виклики, що супроводжують їхнє впровадження. Особлива увага приділена аналізу динаміки зростання кількості цифрових платформ у банківській сфері за останні роки, що ілюструє тренд до цифровізації фінансового сектору.*
Ключові слова: *цифрові платформи, конкурентоспроможність банків, цифрова трансформація, мобільний банкінг, фінтех.*

Сьогодні цифрові технології - це не просто допоміжний інструмент у банківській справі, а базовий фактор конкуренції. Цифрові платформи стають фундаментом, на якому будується майбутнє банківського бізнесу. Вони об'єднують підрозділи банку, клієнтів, партнерів і постачальників технологій в одному цифровому просторі. Саме тому вивчення сутності цифрових платформ та механізмів їхнього впливу на конкурентоспроможність банків є важливим та актуальним.

У банківській сфері цифрова платформа розуміється як інтегрована технологічна екосистема, що забезпечує взаємодію різних учасників фінансового ринку через спільну інфраструктуру [1, с. 2]. Вона складається з компонентів, які разом забезпечують доступ до сервісів, збір та обробку даних, автоматизацію бізнес-процесів та можливість інтеграції сторонніх сервісів.

Головна відмінність цифрової платформи від традиційної банківської IT-системи полягає у відкритості та інтеграції. Традиційні банківські системи зазвичай працювали в закритому середовищі, що обмежувало взаємодію з іншими учасниками ринку. Цифрові платформи розроблені таким чином, щоб бути відкритими для партнерів через інтерфейс прикладного програмування, що дозволяє фінтех-компаніям, сервісам електронної комерції, постачальникам аналітики та іншим учасникам інтегрувати свої рішення в банківське середовище.

Цифрові платформи значно покращують якість клієнтського досвіду. Сучасні клієнти хочуть швидкого, простого і цілодобового доступу до послуг банку. Мобільний банкінг, чат-боти, функції самообслуговування, рекомендаційні сервіси на основі аналізу поведінки користувачів – все це стає

нормою [2]. Це допомагає банкам залучати нових клієнтів, особливо молодих цифрових користувачів.

Ще один важливий вплив цифрових платформ на конкурентоспроможність - це оптимізація витрат і бізнес-процесів. Автоматизація рутинних операцій, перехід на хмарні сервіси, скорочення кількості фізичних відділень дозволяють значно знизити операційні витрати. Це дає змогу пропонувати кращі умови обслуговування або інвестувати у створення нових продуктів.

Збільшення асортименту послуг і створення екосистем також впливають на конкурентну позицію банку. Сучасні цифрові платформи дозволяють інтегрувати не лише фінансові, а й нефінансові послуги, наприклад страхування, інвестиційні продукти, послуги лояльності, електронну комерцію. Завдяки цьому клієнт може отримувати всі необхідні послуги в рамках однієї цифрової екосистеми, що підвищує його цінність для банку [3, с. 12].

З метою ілюстрації тренду цифрової трансформації банківської сфери доцільно розглянути динаміку кількості впроваджених банківських цифрових платформ за останні п’ять років. Наведений нижче рисунок 1 демонструє умовні дані щодо кількості цифрових платформ у вибірці з 100 провідних банків світу, що активно інвестують у цифровізацію.

Рисунок 1. - **Кількість банків із цифровими платформами, що активно інвестують у цифровізацію**

Джерело: побудовано автором з використанням джерела [4; 5]

Встановлено, що кількість банків, які впровадили або суттєво оновили цифрові платформи, постійно зростає. Якщо у 2021 р. близько 60% мали цифрові платформи, то до 2025 р. цей показник перевищив 90%. Це означає, що цифрові платформи вже не є способом виділитися, а стали базовою вимогою для участі у світовому фінансовому ринку.

Яскравим прикладом ефективної цифрової трансформації є діяльність українського цифрового банку, побудованого на мобільній платформі – monobank. З самого початку своєї діяльності такий банк орієнтувався на повністю цифровий шлях клієнта, без фізичних відділень. Це дозволило значно знизити операційні витрати та швидко розширити клієнтську базу, пропонуючи прості та зручні послуги.

Впровадження цифрових платформ супроводжується не лише перевагами, а й численними викликами. Серед них високі інвестиційні витрати,

що потрібні для створення та підтримки цифрової інфраструктури. Крім того, цифровізація потребує професійних IT-фахівців, аналітиків даних та спеціалістів із кібербезпеки, що є дефіцитними ресурсами на ринку праці.

У підсумку можна стверджувати, що цифрові платформи стали ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності банків у цифрову епоху. Вони дозволяють не лише оптимізувати операційну діяльність, але і створювати нові джерела доходів, підвищувати якість обслуговування клієнтів, швидко адаптуватися до змін у поведінці споживачів і ринкових умов. Однак їх впровадження має здійснюватися у комплексі з розвитком навичок персоналу, модернізацією IT-інфраструктури та формуванням ефективної стратегії управління ризиками.

Список використаних джерел:

1. Соломатіна Т. Вплив цифрових платформ на конкуренцію в банківській сфері та фінансових послугах. *Економіка та суспільство*. 2025. № 77. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-25
2. *Банківський сектор став цифровим. Які інструменти та рішення він використовує?*. URL: https://pnn.com.ua/ua/blog/detail/the-banking-sector-has-become-digital-what-tools-and-solutions-does-it-use
3. Березовик В. М., Свистун А. О., Сухолиткий А. Д. Розвиток фінансових технологій в Україні як драйвер модернізації банківського сектору. 2025. URL: https://doi.org/10.5281/zenodo.15013392
4. Digital transformation in banking statistics 2026. *CoinLaw*. URL: https://coinlaw.io/digital-transformation-in-banking-statistics/#:~:text=Digital%20Transformation%20Market%20Growth%20Outlook&text=The%20market%20is%20expected%20to,,%20AI,%20and%20automation%20technologies.
5. Merry T. Top banking trends for 2026. *Accenture*. URL: https://www.accenture.com/us-en/insights/banking/accenture-banking-trends-2026

Abstract: *The report examines the essence of digital platforms, their key functional components, areas of influence on the quality of service and efficiency of banks, as well as the main challenges accompanying their implementation. Particular attention is paid to the analysis of the dynamics of the growth of the number of digital platforms in the banking sector in recent years, which illustrates the trend towards digitalization of the financial sector.*

Keywords: *digital platforms, competitiveness of banks, digital transformation, mobile banking, fintech.*

Науковий керівник:
Бурковська А.В.,
канд. екон. наук, доцентка
кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет